

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın **Adalet Bakanı Abdulhamit GÜL** tarafından Anayasanın 98'inci, İçtüzüğü'nün 96 ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Av. Abdullah Koç

HDP Ağrı Milletvekili

Farklı cezaevlerinde bulunan tutuklular, 2017 yılında yaşanan hak ihlallerine ilişkin hazırladıkları mektupları gazeteciler, Kanada, İsviçre, İspanya ve Belçika büyükelçiliklerine, Türk Tabipler Birliğine (TTB), Ceza İnfaz Sisteminde Sivil Toplum Derneği'ne (CİSST), İnsan Hakları Derneği'ne (İHD) ve İnsan Hakları Ortak Platformu'na (İHOP) göndermek istemişti. Cezaevi yönetimi tarafından “sakıncalı” gerekçesiyle el konulan mektuplara ilişkin iç hukuk yollarının tüketilmesinin ardından, AYM'ye “haberleşme hürriyetinin ihlal edildiği” gerekçesiyle bireysel başvuru yapılmıştı.

Farklı cezaevlerinde tutuklu bulunan 10 mahpus, cezaevlerinde yaşanan hak ihlalleri ve tecrit uygulandığına dair yazdıkları mektuplara “sakıncalı oldukları” gerekçesiyle el konulmasına dair AYM'ye yaptıkları başvuruyla ilgili ihlal kararı verildi. Cezaevlerinin disiplin kurulları tarafından mektuplara el konulmasının ardından tutuklular İnfaz Hakimliği'ne itirazda bulunmuş, reddedilmesi üzerine de Ağır Ceza Mahkemesine başvurmuştu. Başvurunun reddedilmesinin ardından tutuklular, “haberleşme hürriyetlerinin ihlal edildiği” nedeniyle AYM'ye başvurdu. Tutuklular, yaptıkları başvurularda, ceza infaz kurumlarında yaşanan hak ihlalleri ve mevzuata aykırı uygulamalar ile ilgili şikâyetlerini ilettiklerini, mektuplarda ceza infaz kurumunun güvenliğini tehlikeye düşürecek yalan yanlış bilgiler yer almadığını, Disiplin Kurulu ve mahkeme kararlarının haksız ve gerekçesiz olduğuna değinmişti.

AYM'ye görüş bildiren Adalet Bakanlığı, Disiplin Kurulu ve Derece Mahkemelerinin kararlarının ilgili ve yeterli gerekçeler içerdiği, kararlardaki tespit ve sonuçların yasanın uygulanması niteliğinde olup, bu anlamda Anayasa'da yer alan hak ve özgürlükleri ihlal eder nitelikte olmadığını savundu. Bakanlık, başvuru sahiplerinin haberleşme hürriyeti hakkının ceza infaz kurumunda tutulmanın kaçınılmaz ve doğal sonuçları ile ceza infaz kurumunun düzeni, güvenliği ve suçun önlenmesi meşru amacı temelindeki kamu yararı arasındaki denge gözetilerek sınırlandırıldığını ileri sürdü. Benzer başvuru olduğu için birleştirme yoluna giden AYM, yeniden yargılama yapılmasına karar verdi.

AYM, cezaevlerinde bulunan Disiplin Kurulu gerekçelerinin tamamında infaz tüzüğü'nün dayanak yapıldığı ve ceza infaz kurumlarını kamuoyunda hedef gösterecek nitelikte ifadeler bulunduğu dair tespitler yapıldığını, ancak her bir mektup için hangi ifadelerin neden sakıncalı görüldüğü gerekçelendirilmenin yapılmadığını vurguladı. Mektuplara el konulmasını gerektirecek somut verilere dayanak gösterilmediği belirtilen kararda, “Başvuru sahiplerinin

göndermek istediği mektupların alıkonulması suretiyle haberleşme hürriyetine yapılan müdahaleyle ilgili ve yeterli gerekçelere dayandırılmadığından, müdahalenin demokratik bir toplumda gerekli olmadığı kanaatine varılmıştır. Anayasa'nın 22. Maddesinde güvence altına alınan haberleşme hürriyetinin ihlal edildiğine karar verilmesi gerekir" denildi. İnfaz Hakimliklerinde verilen ret kararları nedeniyle, "haberleşme hürriyetinin ihlal edildiğini ve yeniden yargılama yapılması" gerektiği belirtilen AYM'nin kararında, "Somut olayda yeniden yargılamanın başvuruçuların uğradığı zararların giderilmesi bakımından yetersiz kalacağı açıktır" ifadesine yer verildi. AYM, başvuruçuların her birine 2 bin TL tazminat ödenmesine karar verdi.

Bu bağlamda;

- 1) AYM'nin mektuplara el konulmasını gerektirecek somut verilere dayanak gösterilmediği belirtilen kararında, "Başvuruçuların göndermek istediği mektupların alıkonulması suretiyle haberleşme hürriyetine yapılan müdahaleyle ilgili ve yeterli gerekçelere dayandırılmadığından, müdahalenin demokratik bir toplumda gerekli olmadığı kanaatine varıldığı karara rağmen hala mahpusların mektuplarına el konulmasının gerekçesi nedir?
- 2) 2002 / 2020 yılları arasında, haberleşme hakları ihlal edilen ve mektuplarına el konulan mahpus sayısı kaçtır ve bu ihlallerin gerçekleştiği cezaevleri hangileridir?
- 3) AYM, cezaevlerinde bulunan Disiplin Kurulu gerekçelerinin tamamında infaz tüzüğü'nün dayanak yapıldığı ve ceza infaz kurumlarını kamuoyunda hedef gösterecek nitelikte ifadeler bulunduğu dair tespitler yapıldığını, ancak her bir mektup için hangi ifadelerin neden sakıncalı görüldüğü gerekçelendirilmenin yapılmadığına kanaat etmiş olmasına rağmen somut gerekçe üretilmeden cezaevlerinde el konulan mektup sayısı kaçtır?
- 4) İnfaz Hakimliklerinde verilen ret kararları nedeniyle, "haberleşme hürriyetinin ihlal edildiğini ve yeniden yargılama yapılması" gerektiği belirtilen AYM'nin kararında, "Somut olayda yeniden yargılamanın başvuruçuların uğradığı zararların giderilmesi bakımından yetersiz kalacağı açıktır" ifadesine yer verilen yukarıdaki karardan sonra kaç mahpusun haberleşme hürriyeti ihlal edilmiştir ve bu ihlaller hangi tarihlerde, hangi cezaevlerinde gerçekleşmiştir?
- 5) Bakanlığınız, Disiplin Kurulu ve Derece Mahkemelerinin kararlarının ilgili ve yeterli gerekçeler içerdiği, kararlardaki tespit ve sonuçların yasanın uygulanması niteliğinde olup, bu anlamda Anayasa'da yer alan hak ve özgürlükleri ihlal eder nitelikte olmadığını hangi somut gerekçelere dayanarak savunmuştur?